

eul_wid: rfi-ag

Φιλόστρατος ὁ Ἀθηναῖος · Philostratus the Athenian

Nero

Νέρων

Period: *Ῥωμαϊκή* [Roman](#)
Dialect: *Ἀττικίζουσα λογοτεχνική* [Atticizing Literary](#)
Domain: *Ῥητορική* [Oratory](#)
Format: *Λόγος* [Oration](#)

- 636 (t) ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΝΕΡΩΝ. ΜΕΝ. Ἡ ὀρυχὴ τοῦ Ἰσθοῦ καὶ σοί, Μουσώνιε, διὰ χειρός, ὥς φασι, γεγонуῖα τῷ τυράννῳ νοῦν εἶχεν Ἑλλήνα. ΜΟΥΣ. Ἴσθι, ὦ Μενέκρατες, καὶ βελτίῳ ἐντεθυμῆσθαι Νέρωνα· τὰς γὰρ περιβολὰς τῆς Πελοποννήσου τὰς ὑπὲρ Μαλέαν ξυνήρει τοῖς θαλαττουμένοις εἴκοσι σταδίων τοῦ Ἰσθοῦ ῥήγματι· τοῦτο δ' ἂν καὶ τὰς ἐμπορίας ὤνησε καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ, καὶ γὰρ δὴ κάκείναις ἀποχρῶν ὁ οἶκος καρπός, ἦν τὰ ἐπιθαλάττια εὖ πράττει. ΜΕΝ. ^[10]
- 637 Ταῦτα δὴ διέξελθε, Μουσώνιε, βουλομένοις ἡμῖν ἀκροάσασθαι πᾶσιν, εἰ μὴ τι σπουδάσαι διανοῇ ἕτερον. ΜΟΥΣ. Δίειμι βουλομένοις, οὐ γὰρ οἶδ', ὅ τι χαριζοίμην ἂν μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀηδὲς οὕτω φροντιστήριον ἐπὶ τῷ σπουδάζειν· Νέρωνα τοίνυν ἐς Ἀχαιᾶν ᾧδαι ἦγον καὶ τὸ σφόδρα ἑαυτὸν πεπεικέναι μὴδ' ἂν τὰς Μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον, ἐβούλετο δὲ καὶ τὰ Ὀλύμπια τὸν γυμνικώτατον τῶν ἀγώνων στεφανοῦσθαι ἄδων. τὰ γὰρ Πύθια, τούτων μὲν ἑαυτῷ μετεῖναι μᾶλλον ἢ τῷ Ἀπόλλωνι, μὴδὲ γὰρ ἂν μὴδ' ἐκεῖνον ἐναντίαν αὐτῷ κιθάραν τε καὶ ᾧδὴν θέσθαι. ὁ δ' Ἰσθμὸς οὐ τῶν ἀποθεν αὐτῷ βεβουλευμένων, ἀλλ' ἐντυχῶν τῇ φύσει τοῦ τόπου μεγαλουργίας ἡράσθη τὸν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐνθυμηθεῖς, ὥς τὴν Εὐβοίαν τῆς Βοιωτίας ἀπέτεμεν Εὐρίπῳ τῷ περὶ τὴν Χαλκίδα, ἔτι γε μὴν καὶ τὸν Δαρεῖον, ὥς ὁ Βόσπορος ἐγεφυρώθη αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Σκύθας, τὰ δὲ Ξέρξου καὶ πρὸ τούτων ἴσως ἐνενόησε μέγιστα τῶν μεγαλουργιῶν ὄντα, καὶ πρὸς τούτοις τῷ δι' ὀλίγου ἀλλήλοις ἐπιμῖξαι πάντας ἡγήσατο τὴν Ἑλλάδα λαμπρῶς ἐστιᾶσθαι τοῖς ἔξωθεν· αἱ γὰρ τύραννοι φύσεις μεθύουσι μὲν, ψαύουσι δέ πη. ^[20]
- 638 καὶ ἀκοῦσαι τοῦτο φθέγμα. προελθὼν δὲ τῆς σκηνῆς ὕμνον μὲν Ἀμφιτρίτης τε καὶ Ποσειδῶνος ᾗσε καὶ ᾄσμα οὐ μέγα Μελικέρτη τε καὶ Λευκοθέα, ὀρέξαντος δ' αὐτῷ χρυσῆν δίκηλλαν τοῦ τὴν Ἑλλάδα ἐπιτροπεύσαντος ἐπὶ τὴν ὀρυχὴν ᾗξε κροτούμενός τε καὶ ἀδόμενος καὶ καθικόμενος τῆς γῆς τρίς, οἶμαι, τοῖς τε τὴν ἀρχὴν πεπιστευμένοις παρακλευσάμενος ξυντόνως ἄπτεσθαι τοῦ ἔργου ἀνήει ἐς τὴν Κόρινθον τὰ Ἡρακλέους δοκῶν ὑπερβεβλησθαι πάντα. οἱ μὲν δὴ ἐκ τῶν δεσμωτηρίων τὰ πετρώδη τε καὶ δύσεργα ἐξεπόνουν, ἡ στρατιὰ δὲ τὰ γεώδη τε καὶ ἐπίπεδα· ἐβδόμην δέ που καὶ πέμπτην ἡμέραν προσεzeugμένων ἡμῶν τῷ Ἰσθμῷ κατέβη τις ἐκ Κορίνθου λόγος οὕτω σαφὴς ὥς δὴ τοῦ Νέρωνος μετεγνώκτος τὴν τομὴν. ἔφασαν δὲ τοὺς Αἰγυπτίους γεωμετροῦντας τῆς ἐκατέρας θαλάττης τὰς φύσεις οὐκ ἰσοπέδοις αὐταῖς ἐντυχεῖν, ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγουμένους τὴν ἐκ τοῦ Λεχαίου περὶ τῇ Αἰγίνῃ δεδοικέναι,

πελάγους γὰρ τοσούτου νήσῳ ἐπιχυθέντος κἄν ὑποβρύχιον ἀπενεχθῆναι τὴν Αἴγινα. Νέρωνα δὲ τῆς μὲν τοῦ Ἴσθμοῦ τομῆς οὐδ' ἂν Θαλῆς μετέστησεν ὁ σοφώτατός τε καὶ φυσικώτατος, τοῦ γὰρ τεμεῖν αὐτὸν ἦρα μᾶλλον ἢ τοῦ δημοσίᾳ ἄδειν, ἡ δὲ τῶν ἐσπερίων ἐθνῶν κίνησις καὶ ὁ ὕπατος ὁ τῶν ἐκείνῃ νῦν ἀπτόμενος, ὄνομα δὲ αὐτῷ Βίνδιξ, ἀπήγαγεν Ἑλλάδος τε καὶ τοῦ Ἴσθμοῦ Νέρωνα ψυχρῶς γεωμετρήσαντα· τὰς γὰρ θαλάττας ἰσογαίους τε καὶ ἰσοπέδους οἶδα. φασὶ δὲ αὐτῷ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Ῥώμης ὀλισθάνειν ἤδη καὶ ὑποδιδόναι. τουτὶ καὶ αὐτοὶ χθὲς ἠκούσατε τοῦ προσπλεύσαντος χιλιάρχου. ΜΕΝ. ^[30]

640 Ἡ φωνὴ δέ, Μουσώνιε, δι' ἣν μουσομανεῖ καὶ τῶν Ὀλυμπιάδων τε καὶ Πυθιάδων ἐρᾷ, πῶς ἔχει τῷ τυράννῳ; τῶν γὰρ Λήμνῳ προσπλεόντων οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ κατεγέλων. ΜΟΥΣ. Ἀλλ' ἐκεῖνός γε, ὦ Μενέκρατες, οὔτε θαυμασίως ἔχει τοῦ φθέγματος, οὔτ' αὖ γελοίως, ἡ γὰρ φύσις αὐτὸν ἀμέμπτως τε καὶ μέσως ἤρμοκε· φθέγγεται δὲ κοῖλον μὲν φύσει καὶ βαρὺ ἐγκειμένης αὐτῷ τῆς φάρυγγος, μέλη δ' οὔτω κατεσκευασμένης βομβώδη πῶς (ἡχεῖ), οἱ δέ γε τόνοι τῶν φθόγγων ἐπιλαίνουσι τοῦτο, ἐπεὶ μὴ θαρρεῖ μὲν δὴ ἑαυτῷ, χρωμάτων δὲ φιλανθρωπία καὶ μελοποιία εὐαγώγῳ [μὲν δὴ] καὶ κιθαρωδία εὐσταλεῖ καὶ τῷ, οὗ καιρός, βαδίσαι καὶ στῆναι καὶ μεταστῆναι καὶ τὸ νεῦμα ἐξομοιωσαὶ τοῖς μέλεσιν αἰσχύνην ἔχοντος μόνου τοῦ βασιλέα δοκεῖν ἀκριβοῦν ταῦτα. εἰ δὲ μιμοῖτο τοὺς κρείττους, φεῦ γέλωτος, ὥς πολὺς τῶν θεωμένων ἐκπίπτει καίτοι μυρίων φόβων ἐπηρτημένων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γελῶν εἴη, νεύει μὲν γὰρ τοῦ μετρίου πλέον ξυνάγων τὸ πνεῦμα, ἐπ' ἄκρων δὲ δίσταται τῶν ποδῶν ἀνακλῶμενος, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, φύσει δ' ἐρυθρὸς ὢν ἐρευθεῖ μᾶλλον πιμπραμένου αὐτῷ τοῦ προσώπου, τὸ δὲ πνεῦμα ὀλίγον καὶ οὐκ ἀποχρῶν που δὴ. ^[20]

641 ΜΕΝ. Οἱ δ' ἐν ἀγῶνι πρὸς αὐτὸν πῶς ὑφίενται, ὦ Μουσώνιε; τέχνη γὰρ που χαρίζονται. ΜΟΥΣ. Τέχνη μὲν, ὥσπερ οἱ ὑποπαλαίοντες· ἀλλ' ἐνθυμήθητι, ὦ Μενέκρατες, τὸν τῆς τραγωδίας ὑποκριτὴν, ὥς Ἴσθμοὶ ἀπέθανεν· εἰσὶ γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ἣν ἐπιτείνωσιν οἱ τεχνάζοντες. ΜΕΝ. Καὶ τί τοῦτο, Μουσώνιε; σφόδρα γὰρ ἀνήκοος τοῦ λόγου. ΜΟΥΣ. Ἄκουε δὴ λόγου ἀτόπου μὲν, ἐν ὀφθαλμοῖς δὲ Ἑλλήνων πεπραγμένου· Ἴσθμοὶ γὰρ νόμου κειμένου μήτε κωμωδίαν ἀγωνίζεσθαι μήτε τραγωδίαν ἐδόκει Νέρωνι τραγωδοῦς νικᾶν, καὶ παρῆλθον ἐς τὴν ἀγωνίαν ταύτην πλείους μὲν, ὁ δ' Ἡπειρώτης ἄριστα φωνῆς ἔχων, εὐδοκιμῶν δ' ἐπ' αὐτῇ καὶ θαυμαζόμενος λαμπροτέρᾳ τοῦ εἰωθότος ἐπλάττετο καὶ τοῦ στεφάνου ἐρᾷ καὶ μὴδ' ἀνήσειν πρότερον ἢ δέκα τάλαντα δοῦναι· οἱ Νέρωνα ὑπὲρ τῆς νίκης, ὁ δ' ἡγρίαινέ τε καὶ μανικῶς εἶχε, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἠκροᾶτο ὑπὸ τῇ σκηνῇ ἐπ' αὐτῷ δὴ τᾶγῶνι, βοώντων τε τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Ἡπειρώτῃ πέμπει τὸν γραμματέα κελεύων ὑφεῖναι ἑαυτῷ τοῦτον, τοῦ δὲ ὑπεραίροντος τὸ φθέγμα καὶ δημοτικῶς ἐρίζοντος ἐσπέμπει Νέρων ἐπ' ὀκριβάντων τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκριτὰς οἷον προσήκοντάς τι τῷ πράγματι, καὶ γὰρ δὴ καὶ δέλτους ἐλεφαντίνας (ἔχοντες καὶ) διθύρους. ^[10]

642 ... προβεβλημένοι αὐτάς, ὥσπερ ἐγχειρίδια καὶ τὸν Ἡπειρώτην ἀναστήσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα κατέαξαν αὐτοῦ τὴν φάρυγγα παίοντες ὀρθαῖς ταῖς δέλτοις. ΜΕΝ. Τραγωδίαν δὲ ἐνίκα, Μουσώνιε, μιὰρὸν οὔτω πάθος ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐργασάμενος; ΜΟΥΣ. Παιδιὰ ταῦτα νεανία τῷ μητροκτονήσαντι· εἰ δὲ τραγωδίας ὑποκριτὴν ἀπέκτεινεν ἐκτεμῶν αὐτοῦ τὸ φθέγμα, τί χρὴ θαυμάζειν; καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ Πυθικὸν στόμιον, παρ' οὗ αἱ ὁμφαὶ ἀνέπνεον, ἀποφράττειν ὥρμησεν, ὥς μὴδὲ τῷ Ἀπόλλωνι φωνὴ εἴη, καίτοι τοῦ Πυθίου καταλέξαντος αὐτὸν ἐς τοὺς Ὀρέστας τε καὶ Ἀλκμαίωνα, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι καὶ λόγον τινὰ εὐκλείας ἔδωκεν, ἐπειδὴ πατράσιν ἐτιμώρησεν, ὁ δὲ μηδαμῶς εἰπεῖν ἔχων, ὅτῳ ἐτιμώρησεν, ὑβρίσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ᾧετο πράότερα τῶν ἀληθῶν ἀκούων. ^[5]

643 ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίς ἢ προσιοῦσα ναῦς; ὥς ἐπάγειν τι ἀγαθὸν ἔοικεν ἐστεφάνωνται γὰρ τὰς κεφαλὰς, ὥσπερ χορὸς εὐφημος, καὶ τις ἐκ τῆς πρώρας προτείνει τὴν χεῖρα παρακελευόμενος ἡμῖν θαρρεῖν τε καὶ χαίρειν βοᾷ τε, εἰ μὴ παρακούω, Νέρωνα οἷχεσθαι. ΜΕΝ. Βοᾷ γάρ,

Μουσώνιε, καὶ σαφέστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἄπτεται· εὖ γε, ὦ θεοί. ΜΟΥΣ. Ἀλλὰ μὴ
ἐπευχώμεθα· ἐπὶ γὰρ τοῖς κειμένοις οὗ φασι δεῖν. ^[10]